

Terneuzen, 29 april 2024

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat
Mevrouw M.A.M. Adriaansens
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC DEN HAAG

Verzonden via <https://www.internetconsultatie.nl/bekendmaking/reageren>

Betreft: reactie consultatie DAB+ laag 6

Geachte mevrouw Adriaansens,

In het kader van de consultatie met betrekking tot DAB+ laag 6 geeft Broadcast Partners hieronder haar reactie weer.

Omroepcategorisering en economische leefbaarheid

Niet-landelijke commerciële omroepen (NLCO) variëren sterk in omvang; van kleine wijk- of dorpszenders, tot grotere omroepen die hele regio's of provincies bedienen, zonder dat ze noodzakelijkerwijs hetzelfde bereik nastreven. De categorie NLCO past daarmee zowel in DAB laag 4 als in laag 6. NLCO konden al niet meer toetreden tot de regionale laag 4, omdat het toetredingsreglement hiervoor niet wordt toegepast of omdat allotments in deze laag gewoon vol zijn. Nu wordt ook laag 6 voor hen geblokkeerd. De eis dat een commercieel programma slechts in één allotment mag worden uitgezonden, vermindert de commerciële leefbaarheid en daarmee de commerciële vraag naar ruimte in laag 6 aanzienlijk, terwijl het niet duidelijk is of er werkelijk sprake is van schaarste. Uit huidige experimenten in laag 6 blijkt dat commerciële omroepen hun programma's vaak over meerdere allotments verspreiden. Het is derhalve opmerkelijk dat deze mogelijkheid nu ineens onmogelijk zou moeten worden gemaakt.

Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) past een veiling toe omdat ze wenst dat vergunningen terechtkomen bij marktpartijen die de meeste waarde weten te realiseren. Om dezelfde reden is het wenselijk dat de toelating niet beperkt blijft tot één allotment. Het EZK bereikt hiermee, dat laag 6 voor commerciële omroepen economisch niet rendabel wordt en dat daarmee het doelmatig benutten van de frequentieruimte in laag 6 onmogelijk wordt. Als EZK van mening is dat er sprake moet zijn van enige regulering voor NLCO in laag 6, dan kan dat met een aanvullende voorwaarde worden gerealiseerd, waarbij wordt beoordeeld aan de hand van het criterium dat bij NLCO ook op FM wordt gebruikt, waarbij maximaal 30% van de Nederlandse populatie mag worden bereikt.

ITU-R 1546-2

In de conceptvergunning wordt aangegeven dan bij het toetsen van de ingebruiksnameverplichting (IGV) het ITU-R 1546-2 propagatiemodel wordt gehanteerd. ITU 1546-2 is echter zeer conservatief en voorspelt de veldsterkte op een wijze die niet aansluit bij de praktijk, vooral bij lage antenne-opstelpunten en relatief kleine zenders. En dat laatste doet zich in nagenoeg alle allotments van laag 6 voor als gevolg van een hoge IGV in combinatie met de contourencriteria. Dit creëert een rechtsongelijkheid, want in de uitgegeven

vergunningen voor allotments in alle andere DAB-lagen wordt slechts gesteld, dat er aan een veldsterktewaarde dient te worden voldaan. Daarbij wordt de IGV getoetst middels een model van metingen en niet aan rekenmodel ITU 1546-2. Het hanteren van ITU 1546-2 is een wezenlijk ander toetsingsmodel, dat nadelig werkt voor alle vergunninghouders in laag 6.

Het is onduidelijk waarom de verificatiemethode voor laag 6 afwijkt van de andere DAB-lagen. Dit is immers niet in het belang van de omroepen om dat op deze wijze aan te pakken. Broadcast Partners adviseert deze rechtsongelijkheid tussen vergunninghouders te corrigeren.

Contourencriteria

In de voorgestelde vergunningen worden er contourencriteria opgelegd in de vorm van maximale veldsterktewaarden op 20 en 40 kilometer rondom alle allotmentgrenzen van laag 6. Dit creëert een rechtsongelijkheid, want dit wijkt af van die in de vergunningen van de allotments van alle andere DAB-lagen, waar er een maximale veldsterkte wordt gerespecteerd op de contour van de omliggende DAB allotments van hetzelfde kanaal. Dat is afdoende om onderlinge storing te beheersen. De nieuw geïntroduceerde vergunningsvoorwaarden zijn een extra beperking die in combinatie met de IGV leidt tot complexe en kostbare netwerken. Waarom deze criteria nu geïntroduceerd worden is onduidelijk. Het dient geen doel en voor de omroepen leidt dit enkel tot hogere kosten. Het is voldoende dat er wordt voldaan aan de internationale afgesproken veldsterktewaarden zoals opgenomen in het concept bekendmakingsbesluit.

De contouren van de allotments in laag 6 zijn grillig gevormd en kunnen niet eenvoudig met antennediagrammen gereproduceerd worden. Dit beperkt de reikwijdte van zenders binnen een allotment tot het dichtstbijzijnde grillige punt.

Het toepassen van de voorgestelde contourencriteria in combinatie met de IGV maakt het noodzakelijk om een veelvoud aan zenders met relatief hoge vermogens op lage locaties in te zetten. In de grotere steden is het nodig om meerdere zenders met een laag vermogen in te zetten, zodat ondanks de hoogbouw en complexe morfologie toch voldaan kan worden aan de IGV. De combinatie leidt tot hoge kosten voor de vergunninghouders, wat resulteert in een vicieuze cirkel van het inleveren van vergunningen. Dit brengt op zijn beurt nog hogere kosten met zich mee voor de vergunninghouders die actief blijven.

Broadcast Partners adviseert de nieuwe contourencriteria te schrappen.

Watergebieden

Het meenemen van watergebieden in de berekening van allotments gebeurt op een willekeurige basis. Terwijl kustwateren en het IJsselmeer zelden worden meegerekend, waardoor allotments die hieraan grenzen vaak al dicht bij hun maximale bereik zitten, worden in Zeeland zowel zout als zoet water wel meegenomen. Dit vereist daar dat ook de oppervlakte-eisen voor deze wateren worden gehaald, wat leidt tot een aanzienlijke toename van de vereiste oppervlakte, vaak met de helft of meer. Dit aspect weegt zwaarder bij kleine allotments dan bij grotere.

Broadcast Partners adviseert om watergebieden uit te sluiten van de geografische IGV-eisen. Mocht EZK echter besluiten de nieuw geïntroduceerde contourencriteria te handhaven, dan dienen de werkelijke gemeentegrenzen gebruikt te worden om de ligging van de contouren vast te stellen.

Nabuurkanaalproblematiek

Aan een aantal allotments in laag 6 zijn frequentiekanalen toegewezen die buurkanalen zijn van bestaande andere DAB-lagen (NPO, Laag 4, Laag 7, MTVNL, LCO). Elke zender die je in zo'n laag 6 allotment aanzet, stoort dus op het bestaande buurkanaal, met als gevolg dat de protectiewaarden uit de laag 6 vergunningen niet kunnen worden nageleefd. Als consequentie van het gebruik van ITU-R 1546-2 kan dit alleen maar worden voorkomen door colocatie in het allotment van de andere DAB laag. Colocatie is alleen mogelijk als de gebruiker van het buurkanaal in de andere DAB laag een zendmast in gebruik heeft die zich in of binnen 5 km van het allotment bevindt. Is dit niet het geval, dan ontstaat er onvermijdelijk een dekkingsgat in het verzorgingsgebied van het buurallotment. Ook het toepassen van meer antennelagen op zenders in het laag 6 allotment heeft hier geen zin, want ITU-R 1546-2 kan hier geen rekening mee houden, hoewel het in de praktijk wel een effectieve oplossing is.

Het plaatsen van extra gapfillers voor het vullen van de dekkingsgaten in het getroffen netwerk lijkt niet realistisch, omdat dit de medewerking vereist van de storende vergunninghouders die voor aanzienlijke aanvullende kosten komen te staan.

Daar komt bij, dat in veel laag 6 allotments meer zenders in het gebied ingezet zullen moeten worden om aan de combinatie van contourencriteria en IGV te voldoen, dan dat nodig is binnen de topologie van het naburige netwerk van de andere DAB-lagen (NPO, Laag 4, Laag 7, MTVNL, LCO).

Ook wordt er voor de andere DAB-lagen veelvuldig gebruik gemaakt van hoge opstelpunten. Dit probleem doet zich in ieder geval voor bij allotments 1, 3, 4, 6, 10, 11, 13, 16, 18, 19, 24, 27, 30, 31, 34, 35, 36, 37, 39, 40, 44, 47, 54 en 56, en vanwege verschillen in topologie zal het ook een rol spelen bij allotments 9, 12, 14, 15, 17, 20, 21, 22, 23, 32, 33, 48 en 51.

Broadcast Partners adviseert om de nieuw geïntroduceerde technische vergunningsvoorwaarden, waaronder de contourencriteria en het gebruik van ITU 1546-2, niet te implementeren en de vergunningen te harmoniseren met die van de andere DAB-lagen. Dit biedt de beste kans om de problemen met buurkanaalstoringen pragmatisch te verminderen.

Voor een nadere toelichting kunt u vanzelfsprekend contact met mij opnemen.

Met vriendelijke groet,

Werner de Schepper
Technisch directeur